

Spojené veci T-111/01 a T-133/01

**Saxonia Edelmetalle GmbH a J. Riedemann, konajúci ako
likvidátor spoločnosti ZEMAG GmbH,**

proti

Komisii Európskych spoločnstiev

„Štátna pomoc — Reštrukturalizácia — Zneužitie štátnej pomoci — Vymáhanie pomoci — Článok 88 ods. 2 ES — Nariadenie (ES) č. 659/1999“

Rozsudok Súdu prvého stupňa (prvá rozšírená komora) z 11. mája 2005 . . . II - 1585

Abstrakt rozsudku

- 1. Pomoc poskytovaná štátmi — Správne konanie — Povinnosť Komisie vyzvať dotknuté osoby, aby predložili svoje pripomienky — Forma a obsah výzvy
(Článok 88 ods. 2 ES; nariadenie Rady č. 659/1999, článok 6 ods. 1 a článok 16)*

2. *Pomoc poskytovaná štátmi — Správne konanie — Povinnosť Komisie vypočítať dotknuté osoby v prípade, keď členský štát nesplní jej príkaz poskytnúť informácie — Neexistencia (Nariadenie Rady č. 659/1999, článok 13 ods. 1, články 14 a 16)*
3. *Žaloba o neplatnosť — Dôvody — Dôvody, ktoré možno uplatniť proti rozhodnutiu Komisie v oblasti štátnej pomoci — Dôvody, ktoré neboli uplatnené v priebehu správneho konania — Rozlišovanie medzi prípustnými právnymi dôvodmi a neprípustnými skutkovými dôvodmi (Článok 88 ods. 2 ES a článok 230 ES)*
4. *Pomoc poskytovaná štátmi — Pomoc schválená Komisiou — Zneužitie príjmom — Dôkazné bremeno zatažujúce Komisiu — Odmietnutie dotknutého členského štátu splniť príkaz poskytnúť informácie — Dôsledky [Článok 88, ods. 2 ES; nariadenie Rady č. 659/1999, článok 1 písm. g), články 13 a 16]*
5. *Pomoc poskytovaná štátmi — Pomoc schválená Komisiou — Zneužitie príjmom — Voľná úvaha Komisie — Súdne preskúmanie — Hranice*
6. *Pomoc poskytovaná štátmi — Vymáhanie protiprávnej pomoci — Povinnosť vyplývajúca z protiprávnosti — Predmet — Obnovenie predchádzajúceho stavu — Uplatnenie mutatis mutandis v prípade zneužitia pomoci [Článok 88 ods. 2 ES; nariadenie Rady č. 659/1999, článok 1 písm. g), články 14 a 16]*
7. *Akty inštitúcií — Odôvodnenie — Povinnosť — Rozsah — Odmietnutie zohľadniť v rozhodnutí, ktorým sa nariaďuje vrátenie protiprávnej pomoci, údaje poskytnuté dotknutým členským štátom na základe príkazu (Článok 253 ES; nariadenie Rady č. 659/1999, článok 10 ods. 3 a článok 13 ods. 1)*

1. Konanie na kontrolu štátnej pomoci je vzhľadom na svoju všeobecnú štruktúru konaním začatým proti členskému štátu, ktorý je vzhľadom na svoje povinnosti v Spoločenstve zodpovedný za poskytnutie pomoci, a nie proti príjemcovi alebo príjemcom pomoci.

Pojem „príslušné strany [dotknuté osoby — *neoficiálny preklad*]“ v zmysle článku 88 ods. 2 ES sa vzťahuje na bližšie neurčený súbor adresátov. Z tejto úvahy vyplýva, že článok 88 ods. 2 ES nevyžaduje individuálnu výzvu pre jednotlivé osoby. Jediným predmetom tohto usta-

novenia je zaviazat Komisiu, aby sa postarala o to, aby všetky potenciálne dotknuté osoby boli informované a aby dostali príležitosť uplatniť svoje tvrdenia. Za týchto okolností sa uverejnenie oznámenia v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev javí ako primeraný prostriedok na informovanie všetkých dotknutých osôb o začatí konania. Toto riešenie teda v zásade priznáva dotknutým osobám úlohu zdroja informácií pre Komisiu v rámci správneho konania začatého podľa článku 88 ods. 2 ES.

Vzhľadom na to, že Komisia oznámením uverejneným v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev vyzvala príjemcov pomoci pôvodne schválenej skorším rozhodnutím, aby predložili svoje pripomienky k možnému porušeniu predmetného rozhodnutia z dôvodu použitia tejto pomoci v rozpore s uvedeným rozhodnutím, a uvedení príjemcovia túto možnosť nevyužili, Komisia neporušila žiadne z ich práv.

(pozri body 47, 48, 50, 51, 53)

Skutočnosť, že určitý subjekt je informovaný o začatí formálneho konania, samozrejme sama osebe nestačí na to, aby tento subjekt mohol účinne uplatniť svoje pripomienky. V tejto súvislosti z článku 6 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88 ES], ktorý sa podľa článku 16 tohto nariadenia vzťahuje aj na zneužitú pomoc, vyplýva, že rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania musí byť, aj napriek nevyhnutne provizórnemu charakteru hodnotenia, ktoré obsahuje, dostatočne presné, aby umožnilo dotknutým osobám efektívne sa zúčastniť konania vo veci formálneho zisťovania, v rámci ktorého budú mať možnosť uplatniť svoje tvrdenia. Na tento účel stačí, ak sa dotknuté osoby môžu zoznámiť s úvahami Komisie.

2. Z článku 13 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88 ES], vyplýva, že ak členský štát neodpovie na rozhodnutie o príkaze Komisie na poskytnutie určitých informácií, Komisia má právomoc ukončiť konanie vo veci formálneho zisťovania a prijať rozhodnutie o zlučiteľnosti alebo nezlučiteľnosti pomoci so spoločným trhom na základe dostupných informácií. Toto rozhodnutie môže za podmienok stanovených v článku 14 nariadenia č. 659/1999 vyžadovať vymáhanie už vyplatennej pomoci od jej príjemcu. Podľa článku 16 nariadenia č. 659/1999 sa ustanovenia článkov 13 a 14 v prípade zneužitia

pomoci uplatnia *mutatis mutandis*. Z týchto ustanovení vyplýva, že Komisia nemá povinnosť vypočítať dotknuté osoby v prípade, keď členský štát nesplní príkaz Komisie poskytnúť informácie.

S výnimkou úplne výnimočných prípadov sa môže toto riešenie rozšíriť na prípad, v ktorom sa podnik nezúčastnil zisťovacieho konania podľa článku 88 ods. 2 ES.

(pozri bod 58)

(pozri body 67 — 69)

3. V rámci žaloby o neplatnosť podanej na základe článku 230 ES sa musí zákonosť aktu Spoločenstva posúdiť podľa skutkových a právnych okolností existujúcich v čase prijatia tohto aktu. Predovšetkým posúdenia vykonané Komisiou musia byť preskúmané len na základe informácií, ktorými Komisia disponovala v momente vykonávania týchto posúdení.

4. Zo znenia článku 88 ods. 2 ES v spojení s článkom 1 písm. g) a článkom 16 nariadenia č. 659/1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88 ES] vyplýva, že je v zásade povinnosťou Komisie, aby preukázala, že všetky prípady pomoci, ktoré predtým schválila na základe skoršieho rozhodnutia, alebo niektoré z nich, boli príjmom zneužitú. Pokiaľ sa to totiž nepreukáže, musí sa táto pomoc považovať za pomoc, na ktorú sa vzťahuje jej skoršie rozhodnutie o schválení.

Z toho vyplýva, že žalobca, ktorý sa zúčastnil zisťovacieho konania podľa článku 88 ods. 2 ES, sa nemôže odvolávať na skutkové tvrdenia, ktoré neboli Komisii známe a ktoré jej žalobca neoznámil v priebehu zisťovacieho konania. Nič však nebráni dotknutej osobe v tom, aby vzniesla proti konečnému rozhodnutiu právny dôvod, ktorý nebol uplatnený v štádiu správneho konania.

Odkaz v článku 16 nariadenia č. 659/1999 na jeho článok 13 však oprávňuje Komisiu, v prípade, že členský štát nevyhoví príkazu poskytnúť informácie, aby prijala rozhodnutie o ukončení konania vo veci formálneho zisťovania na základe dostupných informácií. Ak teda členský štát neposkytne dostatočne jasné a presné informácie o použití pomoci, o ktorej Komisia na

základe informácií, ktorými disponuje, vyjadruje pochybnosti, pokiaľ ide o dodržanie jej skoršieho rozhodnutia o schválení, Komisia je oprávnená konštatovať zneužitie dotknutej pomoci.

(pozri body 86, 93)

5. Pokiaľ zisťovanie, ktoré musí Komisia vykonať, zahŕňa zohľadnenie a posúdenie komplexných hospodárskych skutočností a okolností, musí sa preskúmavanie Súdom prvého stupňa obmedziť na overenie dodržania procesných pravidiel a pravidiel odôvodnenia, vecnej správnosti skutočností, ako aj neexistencie zjavne nesprávneho posúdenia a zneužitia právomoci, keďže súd Spoločenstva nemôže nahrádzať posúdenie vykonané Komisiou svojím vlastným posúdením. Tak je to v prípade, keď Komisia preskúmava otázku, či všetky prípady pomoci, ktoré predtým schválila, alebo niektoré z nich, boli príjemcom zneužitú.

(pozri body 90, 91)

6. Podľa práva Spoločenstva, pokiaľ Komisia konštatuje, že pomoc je nezlučiteľná

so spoločným trhom, môže nariadiť členskému štátu, ktorý ju vyplatil, aby ju vymáhal od jej príjemcov. Zrušenie protiprávnej pomoci prostredníctvom jej vymáhania je logickým dôsledkom konštatovania jej protiprávnosti a jeho cieľom je obnovenie predchádzajúceho stavu. Tento cieľ sa dosiahne, ak je dotknutá pomoc, prípadne zvýšená o úroky z omeškania, vrátená príjemcom, alebo inými slovami podnikmi, ktoré ju skutočne použili. Týmto vrátením totiž príjemca stráca výhodu, ktorú mal na trhu v porovnaní so svojimi konkurentmi a obnoví sa situácia predchádzajúca vyplateniu pomoci. Z toho vyplýva, že hlavným cieľom, ktorý sa sleduje vrátením protiprávne vyplatennej štátnej pomoci, je odstrániť narušenie hospodárskej súťaže spôsobené konkurenčnou výhodou získanou na základe protiprávnej pomoci.

Nemôže to byť v zásade inak ani pokiaľ ide o vrátenie pomoci vyplatennej členským štátom, ktorá sa podľa rozhodnutia prijatého Komisiou považuje za zneužitú podľa článku 88 ods. 2 ES a článku 1 písm. g) nariadenia č. 659/1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88 ES]. V tomto ohľade stačí konštatovať, že článok 16 nariadenia č. 659/1999 okrem iného stanovuje, že článok 14 rovnakého nariadenia sa v rozsahu, v akom požaduje vymáhanie pomoci vyhlásenej za protiprávnú od jej príjemcu, *mutatis mutandis* uplatní v prípade zneužitia pomoci. Aby sa teda odstránilo narušenie hospodárskej

súťaže spôsobené konkurenčnou výhodou, ktorá vznikla na základe zneužitej pomoci, musí byť táto pomoc v zásade vymáhaná od podniku, ktorý ju skutočne použil, pričom tento podnik môže byť odlišný od podniku, ktorý bol označený za príjemcu v rozhodnutí, ktorým bola pomoc schválená.

(pozri body 111 — 115, 125)

7. Aby sa splnili požiadavky článku 253 ES, musí byť odôvodnenie rozhodnutia prispôbené povahe predmetného aktu a musí z neho jasne a nepochybne vyplývať úvaha inštitúcie, ktorá je autorom tohto aktu, a to tak, aby sa dotknuté osoby mohli oboznámiť s dôvodmi prijatého opatrenia a aby súd Spoločenstva mohol vykonať svoje preskúmanie. Nevyžaduje sa síce, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, musí sa však posudzovať nielen s ohľadom na jeho znenie, ale aj s ohľadom na jeho kontext a na všetky právne predpisy, ktoré upravujú dotknutú oblasť.

V tejto súvislosti síce Komisia môže v rámci príkazu, ktorý prijala na základe článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88 ES], prijať v súlade s článkom 13 ods. 1 tohto nariadenia rozhodnutie o ukončení zisťovacieho konania na základe dostupných informácií, „ak členský štát nepostupuje v súlade s príkazom na poskytnutie informácie“, nie je však oslobodená od povinnosti dostatočne z právneho hľadiska vysvetliť dôvody, ktoré ju viedli k záveru, že údaje poskytnuté členským štátom v odpovedi na rozhodnutie o príkaze nemôžu byť zohľadnené v konečnom rozhodnutí, ktoré zamýšľa prijať. Takúto situáciu totiž nemožno prirovnať k situácii, v ktorej členský štát neposkytne Komisii v odpovedi na príkaz prijatý na základe článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 žiadnu informáciu, kde sa odôvodnenie môže obmedziť na zmienku, že členský štát na uvedený príkaz neodpovedal.

(pozri body 138, 145)